

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123260474
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:6123260474.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., o zaplatenie 37.383,54 eur s príslušenstvom, takt

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 37.383,54 eur spolu s úrokom z úveru vo výške 5,89% ročne zo sumy 35.848,30 eur od 12.9.2020 do zaplatenia, najviac však do sumy 39.394,85 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 36.132,35 eur od 12.9.2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že žalovaný je povinný zaplatiť dlžnú sumu spoločne a nerozdielne s D. B., ktorá bola zaviazaná na plnenie platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 6.4.2023, spisovej značky 6Up/379/2023 a plnením jedného dlžníka zaniká povinnosť plnenia druhého dlžníka v rozsahu poskytnutého plnenia.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

odôvodnenie:

5Csp/69/2023

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 9.3.2023 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného spoločne a nerozdielne s D. B. ako pôvodne žalovanou v 2. rade zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 37.383,54 eur spolu s úrokom z úveru vo výške 5,89% ročne zo sumy 35.848,30 eur od 09.9.2020 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 36.132,35 eur od 12.9.2020 do zaplatenia a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa 12.12.2013 (ďalej len „zmluva o úvere“), v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver vo výške 43.700,00 eur. V zmysle čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere, poplatok za medziúver sa zaúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Žalovaní sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 277,41 eur, ktoré boli povinní uhrádzať na účet konta stavebného sporenia. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 41,06 eur, 5,89 % p. a. úrok za medziúver vo výške 214,50 eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 21,85 eur, pričom sa uspokojovali v poradí úroky za medziúver, poplatok za poistenie a vklady na konto sporenia. Žalobca po pripísaní

vkladu na konto sporenia tento v plnej výške preúčtoval na konto medziúveru a po zaplatení úroku za medziúver prevyšujúcu sumu preúčtoval naspäť na konto stavebného sporenia, pričom sa táto prevyšujúca suma započítala najskôr na poplatok za poistenie a následne ako vklad na stavebné sporenie. Od júla 2014 žalobca začal účtovať poplatok za poistenie na konto medziúveru, prijatý vklad sa z konta sporenia preúčtoval na konto medziúveru a po zaplatení úroku za medziúver a poplatku za poistenie sa prevyšujúca suma preúčtovala ako vklad na konto stavebného sporenia. Uvedené preúčtovanie sa vykonávalo v súlade so zásadou poradia uspokojovania v súlade s čl. II. zmluvy o úvere. Od decembra 2014 žalobca upravil systém tak, aby sa na konto medziúveru preúčtovala len časť, ktorá mu prináleží, teda splátka za úroky z medziúveru a poplatok za poistenie. V súlade s čl. V. a čl. VI. zmluvy o úvere sa žalovaní zaviazali platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 21,85 eur, dlžník prehlásil a svojim podpisom potvrdil prijatie do poistenia ako poistená osoba. Splátky sú splatné k 15. dňu mesiaca. Suma poskytnutého medziúveru bola základom pre výpočet úrokov medziúveru. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 15.6.2020 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené žalobca dňa 8.9.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Žalobca listom zo dňa 18.1.2023 vyzval žalovaných na plnenie, no žalovaní dlžnú sumu neuhradili. Žalovaný I. zásielku neprevzal, zásielka sa vrátila s adresátom neznámy. Žalobca adresu žalovaného zisťoval cez centrálny register obyvateľov. Dňa 16.2.2023 žalobca obdržal potvrdenie z CRO, že adresa žalovaného sa nezmenila. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 7.851,70 eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 43.700,00 eur (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 35.848,30 eur (istina). Žalovaná suma, t. j. dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 8.9.2020), predstavuje sumu vo výške 37.383,54 eur, pričom pozostáva z istiny vo výške 35.848,30 eur; z nezaplatených 5,89 % p. a. úrokov za medziúver zo sumy 43.700,00 eur do 8.9.2020 spolu vo výške 1.251,19 eur a z nezaplatených poplatkov za poistenie od septembra 2019 do septembra 2020, spolu vo výške 13 x 21,85 eur, t. j. 284,05 eur. Žalobca si v žalobe neuplatňuje sumu nezaplatených poplatkov za upomínanie ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celkovo vo výške 45,00 eur. Uvedené poplatky boli súčasťou vyčíslenia dlžnej sumy ku dňu 8.9.2020 v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 8.9.2020. Požadovaním predčasného splatenia úveru, úverová zmluva nezaniká, žalobca úročí istinu dohodnutým 5,89 % p. a. úrokom za úver a zároveň istinu s nezaplatenými poplatkami ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti 5 % p. a. úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti (t. j. od 9.9.2020).

2. Na základe výzvy súdu v rámci upomínacieho konania z 30.3.2023 žalobca v podaní z 5.4.2023 uviedol, že žalovaní od poskytnutia úveru uhradili na riadnych úrokoch za úver sumu vo výške 15.915,69 eur. Podľa amortizačnej tabuľky mali žalovaní do dátumu splatenia celého úveru k 15.12.2043 zaplatiť na riadnych úrokoch sumu vo výške 56.561,73 eur. Žalobca si žalobou už uplatnil sumu 1.251,19 eur. Úrok z istiny vo výške, aký by pri riadnom plnení povinností žalovaní zaplatili ako cenu peňazí s prihliadnutím na čiastočné úhrady žalovaných je vo výške 39.394,85 eur (predpísané úroky 56.561,73 eur – zaplatená suma na úrokoch 15.915,69 eur – už uplatnená suma v žalobe 1.251,19 eur). Žalobca upravil návrh na vydanie platobného rozkazu v časti úrokov: s 5,89 % p. a. úrokom za úver zo sumy 35.848,30 eur od 9.9.2020 do zaplatenia, najviac do 39.394,85 eur.

3. Predmetom ďalšieho konania tak ostal vyššie uvedený nárok žalobcu. Následne v uvedenom rozsahu Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 6.4.2023 platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovaného a pôvodne žalovanú v 2. rade D. B. zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v súlade s podaním žalobcu z 5.4.2023. Predmetný platobný rozkaz nadobudol vo vzťahu k pôvodne žalovanej v 2. rade dňa 29.4.2023.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to zmluvou o úvere zo dňa 12.12.2013, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby na zo 14.6.2012, Tarifami sporenia pre fyzické osoby platnými od 1.9.2013, Sadzobníkom poplatkov pre fyzické osoby platným od 10.6.2013, Amortizačnou tabuľkou pre medziúver a stavebný úver č. XXXXXXXX X XX, Predpokladmi, ktoré veriteľ použil pre výpočet RPMN medziúveru a stavebného úveru, Plnomocenstvom z 8.11.2013, Súhlasom s prijatím do poistenia z 2.12.2013, Upozoreniami na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti z 15.6.2020 spolu s doručenkami, Oznámeniami o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 8.9.2020 spolu s doručenkami, Potvrdením o pobyte žalovaného zo 6.2.2023, Predžalobné výzvy z

18.1.2023 s doručenkami, Výpisom z účtu medziúveru č. XXXXXXXX X XX, Výpisom z účtu stavebného sporenia, podaním žalobcu z 5.4.2023 s prílohou, a to výpisom z účtu medziúveru, podaním žalobcu z 3.7.2023, podaním žalobcu z 2.1.2024, podaním žalobcu z 30.1.2024 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Podľa článku I. zmluvy o úvere (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom a pôvodne žalovanou v 2. rade ako spoludlžníkom zo dňa 12.12.2013, žalobca poskytol dlžníkom medziúver vo výške 43.700,- eur. Splatnosť vkladov na účet stavebného sporenia bola dohodnutá na 15.deň v mesiaci a výška úrokovej sadzby medziúveru bola dohodnutá na 5,89% ročne.

6. Výška stavebného úveru po pridelení cieľovej sumy je 25.915,20 eur. Úroková sadzba stavebného úveru je 4,70% ročne. Výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného úveru a poplatku za prijatie do poistenia je 277,41 eur, pri ich počte 128. Doba trvania medziúveru/stavebného úveru je 30 rokov, pričom konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru je do 15.12.2043. RPMN pri stavebnom úvere je 6,61% a RPMN pri medziúvere je 6,84 %. Celková čiastka medziúveru je 108.778,13 eur.

7. Podľa článku III. zmluvy účelom úveru je modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo na udržiavacie práce na nich.

8. V zmysle článku V. zmluvy - úročenie, splatnosť a splácanie, výška úrokovej sadzby medziúveru je 5,89% ročne. Dlžník sa zaväzuje splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou vo výške 277,41 eur. Do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu vo výške 277,41 uvedenú v bode 5.2. vklady na účet sporenia vo výške 41,06 eur a úroky z medziúveru vo výške 214,50 eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 21,85 eur. Po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2. predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 255,56 eur a poplatku za poistenie vo výške 21,85 eur.

9. Podľa čl. VIII. zmluvy, dlžník je povinný uhradiť veriteľovi poplatky a náklady súvisiace s úverom podľa platného Sadzobníka a poplatkov pre fyzické osoby, ktorý je prílohou tejto zmluvy.

10. V prípade ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace veriteľ má právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti (čl. X. bod 10.1 zmluvy)..

11. Podľa článku XI. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 11.1. právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení, zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v platnom znení, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a Všeobecnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ktoré dlžník obdržal spolu so zmluvou a s obsahom ktorých súhlasí.

12. V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

13. V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevypovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS.

14. Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1 a 5 Všeobecných podmienok).

15. Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

16. V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

17. Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľni v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

18. V zmysle čl. XXIII. bod 1 Všeobecných podmienok stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov.

19. Podľa listiny Súhlas s prijatím do poistenia z 2.12.2013, žalovaný ako žiadateľ o úver vyslovil súhlas s rizikovým životným poistením pre prípad smrti.

20. Žalobca listom zo dňa 15.6.2020 upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti oznámil žalovanému, že dňa 30.6.2020 vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru. Upozornenie bolo žalovanému doručené dňa 18.6.2020.

21. Žalobca listom zo dňa 8.9.2020 oznámil žalovanému, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 8.9.2020 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru, preto žiadal žalovaného vrátiť sumu 37428,54 eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalovanému doručené dňa 11.9.2020.

22. Predžalobnou výzvou na zaplatenie dlhu zo 18.3.2023 žalobca vyzval žalovaného na okamžitú úhradu celej dlžnej sumy 46831,36 eur. Listina bola vrátená žalobcovi späť z adresy uvedenej v zmluve s označením adresát neznámy.

23. Vo vyjadrení z 2.1.2024 žalobca uviedol, že žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky v celkovej výške 43.175,60 eur a to dňa 17.12.2013 výplata medziúveru -21 163,84, dňa 17.12.2013 výplata medziúveru -13 796,16 a dňa 03.04.2014 výplata medziúveru -8 215,60. Žalovaný do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti uhradil celkovo sumu 17.270,39 eur, z uvedenej sumy boli uhradené poplatky za poistenie v celkovej výške 1.354,70 eur a predpísané splátky úrokov za úver vo výške 15.915,69 eur. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 7.851,70 eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 43.700,00 eur (poskytnuté úverové prostriedky), čo predstavuje po započítaní sumu 35 848,30 eur (istina). Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti žalobca žiadne úhrady neeviduje. Žalovaná suma, t. j. dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 8.9.2020, predstavuje sumu vo výške 37.383,54 eur, pričom pozostáva: z istiny vo výške 35 848,30 eur, z nezaplatených 5,89 % p. a. úrokov za medziúver zo sumy 43.700,00 eur do 8.9.2020 spolu vo výške 1 251,19 eur, z nezaplatených poplatkov za poistenie od septembra 2019 do septembra 2020, spolu vo výške 13 x 21,85 eur, t. j. 284,05 eur. Žalobca si žalobou uplatňuje nezaplatené poplatky za rizikové životné poistenie a to z dôvodu, že dlžník a žalovaný sa v súlade s čl. II., čl. V. a VI. zmluvy o úvere zaviazali platiť aj poplatok za poistenie pravidelnými mesačnými platbami vo výške 21,85 eur. Žalovaný prehlásil a svojím podpisom potvrdil prijatie do poistenia ako poistená osoba. Žalobca si žiadne ďalšie poplatky, zmluvné pokuty alebo iné poplatky žalobou neuplatňuje.

24. Vo vyjadrení z 30.1.2024 žalobca uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu, rovnako na svojich doterajších vyjadreniach. Žalovaný neuskutočnil žiadnu úhradu smerujúcu k čo i len čiastočnej úhrade dlžnej sumy.

25. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

26. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení účinného ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o stavebnom sporení“), stavebným sporením sa rozumie a) prijímanie vkladov od stavebných sporiteľov alebo v prospech stavebných sporiteľov, b) poskytovanie úverov stavebným sporiteľom zo zdrojov fondu stavebného sporenia na stavebné účely uvedené v § 11 ods. 1 (ďalej len „stavebný úver“).

27. Podľa § 2 ods. 3 písm. e) zákon o stavebnom sporení, v bankovom povolení sa môže stavebnej sporiteľni okrem vykonávania stavebného sporenia podľa odseku 1 povoliť aj vykonávanie týchto bankových činností: poskytovanie spotrebiteľských úverov zo zdrojov mimo fondu stavebného sporenia na financovanie vybavenia domácnosti.

28. Podľa § 7 odsek 3, ods. 4 zákona o stavebnom sporení Zmluva o stavebnom úvere musí obsahovať a) identifikačné údaje o stavebnej sporiteľni a o stavebnom sporiteľovi najmenej v rozsahu údajov ustanovenom osobitnými predpismi,) b) úrokovú sadzbu stavebného úveru, c) podmienky poskytnutia a splácania stavebného úveru, d) spôsob zabezpečenia pohľadávok zo stavebného úveru, e) podmienky, za ktorých možno vykonať prevod práv a povinností zo zmluvy o stavebnom úvere, f) podmienky, za ktorých možno odstúpiť od zmluvy o stavebnom úvere. Zmluvy o stavebnom sporení a zmluvy o stavebnom úvere môžu obsahovať aj ďalšie náležitosti dohodnuté medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom.

29. Podľa § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného ku dňu uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti.

30. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

31. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

32. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

33. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

34. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

35. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

36. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

37. Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

38. Podľa § 517 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

39. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

40. Predmetom konania bol nárok žalobcu tak, ako ho tento upravil v rámci upomínacieho konania podaním z 5.4.2023. Žalobca sa žalobou v spojení s uvedeným návrhom domáhal priznania istiny 37.383,54 eur spolu s úrokom z úveru vo výške 5,89% ročne zo sumy 35.848,30 eur od 09.9.2020 do zaplatenia, najviac do 39.394,85 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 36.132,35 eur od 12.9.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

41. Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

42. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

43. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

44. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

45. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

46. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora európskej únie vo veci *Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98)* a medzi *Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol.*, spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

47. Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovanej privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

48. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaný dlžník spoločne s ďalším spoludlžníkom (pôvodne žalovanou v 2. rade) uzavrel dňa 12.1.2013 zmluvu o úvere, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovanému a ďalšiemu spoludlžníkovi medziúver vo výške 43.700,- eur.

49. Na uvedenú zmluvu sa (vzhľadom na dátum jej uzavretia) nevzťahujú ustanovenia zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pretože ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú až na zmluvy uzavreté po 20. marci 2016. Zmluva o medziúvere jednoznačne určuje poskytnutie finančných prostriedkov ako stavebného úveru, za účelom presne definovaným, súvisiacim s nadobudnutím, resp. obnovou a modernizáciou nehnuteľnosti. Obsah zmluvy teda zodpovedá požiadavkám zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a zmluva bola uzavretá platne. Hoci potom predmetná úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, je potrebné konštatovať, že predmetný úver nebol spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v čase jeho poskytnutia. Na daný úver sa tento zákon nevzťahoval, preto nebolo možné na predmetný úver ustanovenia tohto zákona aplikovať (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Žiline sp.zn.11CoCsp/23/2022 z 30. 11. 2022).

50. Žalovaný medziúver prestal riadne a včas splácať. Listom zo dňa 15.6.2020 žalobca vyzval žalovaného na doplatenie omeškaných splátok, pričom ho zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Listina bola žalovanému doručená dňa 18.6.2020.

51. Následne žalobca ku dňu 8.9.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaného o okamžité vrátenie celého zostatku úveru v sume 37428,54 eur. Listina bola žalovanému doručená dňa 11.9.2020.

52. Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 35.848,30 eur a úroku z úveru vyčísleného do dňa mimoriadneho zosplatenia (do 8.9.2020) v sume 1251,19 eur, nezaplateného poistného v sume 284,05 eur (13x 21,85 eur v zmysle č. II, čl. V. a VI. zmluvy). Zvyšnú časť úroku z úveru (od 12.9.2020 do zaplatenia) ako aj úrok z omeškania súd priznal žalobcovi v nekapitalizovanej forme, tak ako si tento nárok uplatnil v žalobe, z ktorej súd vychádzal (vrátane podania z 5.4.2023), mimo nárokov od 9.9.2020

do 11.9.2020, v ktorej časti žalobu ohľadne nárokov na príslušenstvo úveru (úroky a úroky z omeškania) zamietol, nakoľko žalovanému bolo mimoriadne zosplatnenie doručené podľa predloženej doručky do dispozičnej sféry až 11.9.2020.

53. Súd považoval skutkové zistenia vyplývajúce z predložených dôkazov v konečnom dôsledku za nesporné, keďže žalovaný už v priebehu pojednávania ani nárok žalobcu nespochybňoval. Žalovaný nepoprel existenciu dlhu, výšku splatenej sumy, ako ani tvrdenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru.

54. V predmetnej veci bol úver poskytnutý obom spoludlžníkom, bez uvedenia ich podielov na dlhu. Zmluva o úvere bola uzavretá medzi žalobcom a žalovaným a jeho manželkou ako solidárnymi dlžníkmi, preto má žalobca ako veriteľ právo požadovať plnenie od ktoréhokoľvek zo solidárnych dlžníkov. Ak má viac dlžníkov tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne (511 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

55. Nárok žalobcu pôvodne uplatňovaný v upomínacom konaní spoločne a nerozdielne proti žalovanému ako žalovanému v 1. rade a pôvodne žalovanej v 2. rade D. B., nar. XX.X.XXXX spočívajúci v zaplatení solidárneho dlhu, ktorý medzi stranami sporu zakladá samostatné spoločenstvo podľa § 76 CSP.

56. V tejto súvislosti súd poukazuje na Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. januára 2019, sp. zn. 5 Cdo 1/2018 : „I. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva; tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo. II. Ak platobný rozkaz nebolo možné doručiť do vlastných rúk jednému z viacerých solidárne zaviazaných dlžníkov (žalovaných) a ostatní žalovaní nepodali proti platobnému rozkazu odpor, ohľadom nich platobný rozkaz nadobudne účinky právoplatného rozsudku. O ich povinnosti zaplatiť žalobcovi žalovanú pohľadávku bolo právoplatne rozhodnuté a teda nemôže byť táto vec prejednávaná znova.“

57. Platobný rozkaz vo vzťahu k pôvodne žalovanej v 2. rade sa stal právoplatným dňa 29.4.2023, nakoľko proti nemu nepodala odpor. Ohľadom pôvodne žalovanej v 2. rade tak na základe vyššie uvedeného platobný rozkaz nadobudol účinky právoplatného rozsudku. O jej povinnosti zaplatiť žalobcovi žalovanú pohľadávku bolo právoplatne rozhodnuté, teda nemôže byť táto vec prejednávaná znova.

58. Keďže na povinnosť uhradiť trovy konania bola zaviazaná pôvodne žalovaná v 2. rade platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 6.4.2023, spisovej značky 6Up/379/2023, ktorý nadobudol vo vzťahu k nej právoplatnosť, súd zaviazal žalovaného na povinnosť uhradiť dlžnú sumu žalobcovi iba v rozsahu, v ktorom povinnosť žalovaného nezanikla z dôvodu plnenia pôvodne žalovanej v 2. rade.

59. Výrok rozsudku tak zohľadňuje skutočnosť, že sa jedná o prípad pasívnej solidarity, pričom súd v záujme určitosti výroku rozsudku musí vyjadriť povinnosť oboch subjektov zaplatiť žalobcovi tú istú sumu spôsobom, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého subjektu.

60. Žalobca vyhlásil úver za predčasne splatný ku 8.9.2020. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplátnym právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

61. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

62. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navýšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navýšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (v súvislosti s vyššie uvedeným porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. júna 2020, sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov pod R 5/2021).

63. Vzhľadom na vyššie uvedený názor, v danom prípade je dôvodný aj nárok žalobcu na úrok z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, a to vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

64. Súd vzhľadom na vyššie uvedené považoval za dôvodný nárok aj žalobcu na úhradu úroku odo dňa nasledujúceho po účinnom vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 5,89% ročne zo sumy istiny 35848,30 eur do dňa zaplatenia, pričom súd žalobcovi ohraničil nárok na úrok sumou 39394,85 eur, teda sumou, na ktorú by mal žalobca nárok pri riadnom plnení povinností žalovaného ako dlžníka, tak ako to žalobca v podaní z 5.4.2023 žiadal. Jedná sa o sumu úroku z úveru 39394,85 eur, ktorú sumu by podľa amortizačnej tabuľky žalovaný pri riadnom splácaní mal uhradiť do predpokladaného dátumu splatenia celého úveru dňa 15.12.2043, po odrátaní zaplatených častí úrokov v sume 15915,69 eur a kapitalizovanej časti úrokov uplatnenej v žalobe v sume 1251,19 eur.

65. V súvislosti s uvedeným súd odkazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 8Co/20/2020 z 25. 06. 2020, rovnako na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 26Co/136/2019 z 30. 06. 2020 a tiež na rozsudok Krajského súdu v Trnave v obdobnej veci žalobcu sp.zn. 26CoCsp/23/2020 z 26. 08. 2020, v ktorých došlo k časovému ohraničeniu najvyššieho prípustného úroku spôsobom „do zaplatenia, najneskôr do“).

66. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vyššie citovanom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania

zmluvy. To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov.

67. Vzhľadom na uvedené súd priznal zmluvný úrok z nezaplatenej istiny v dohodnutej výške, teda najviac do sumy 39394,85 eur, ktorá vyplýva z amortizačnej tabuľky, ktorá je prílohou zmluvy o úvere. Okrem vyššie citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020, súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kde vo veciach sp.zn. 1Cdo/94/2019, 3Cdo/113/2019, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 2Cdo/115/2019, 5Cdo/73/2020, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020 dospel k zhodnému riešeniu právnej otázky vedúcej k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

68. Súd tak žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 37383,54 eur a žalobe vyhovel.

69. Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

70. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

71. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

72. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

73. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, preto žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania.

74. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

75. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď dorúčením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vrhodením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa

s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

76. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vloženie do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

77. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 8.9.2020, o čom žalovanému zaslal Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, ktoré si žalovaný prevzal dňa 11.9.2020.

78. Súd vzhľadom na uvedené priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to vo výške 5 % ročne zo sumy 36.132,35 eur od nasledujúceho dňa 12.9.2020 do zaplataenia a vo zvyšku nárok na úrok z omeškania žalobcu zamietol

79. Sadzba úroku z omeškania je v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže ku dňu 12.9.2020 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,00 % p.a. a výška úrokov z omeškania tak bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky.

80. Žalobcom požadovaná sadzba úroku z omeškania 5% ročne tak neprevyšuje zákonnú sadzbu úroku z omeškania.

81. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

82. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

83. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

84. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

85. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

86. Žalobca požadoval sumu 37.383,54 eur spolu s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, pričom žalobcovi súd uvedený nárok priznal spolu s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, ktoré v časti zamietol.

87. Žalobcov úspech, ktorý predstavovala priznaná istina s kapitalizovaným príslušenstvom, tak predstavoval 100%, preto mu vznikol proti žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania. Uvedenú náhradu mu aj súd proti neúspešnému žalovanému priznal.

88. Pokiaľ žalobca požadoval úroky v neohraničenej forme do zaplataenia v rámci upomínacieho konania, ohľadne tohto nároku bolo konanie v upomínacom konaní zastavené po úprave petitu dňa 5.4.2023, pričom jednalo sa príslušenstvo pohľadávky bez toho, aby bolo špecifikované v kapitalizovanej forme, teda vo forme, ktorá by predstavovala v istom slova zmysle uplatňovanú istinu. Uvedené platí aj pre zamietnutie nároku na úroky a úroky z omeškania v nekapitalizovanej forme za obdobie od 8.9.2020 do 11.9.2020. Za týchto okolností by nebolo dôvodné, aby súd tieto nároky kapitalizoval, takýmto spôsobom z nich vlastne vytváral istinu a bral ju do úvahy aj ako základ pre posúdenie miery úspechu a neúspechu sporových strán v tomto konaní, respektíve rozsahu procesného zavinenia na zastavení konania. V súvislosti s vyššie uvedeným názorom súd poukazuje na judikatúru Krajského súdu v Prešove, napríklad na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/3/2019 zo dňa 26. 02. 2019, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/141/2018 zo 4.4.2019. V súvislosti s vyššie uvedeným spôsobom určenia úspechu strán sporu, súd poukazuje na názor vyjadrený v rozhodnutí Krajského súdu

v Trenčíne sp.zn. 27Co/136/2017 zo dňa 31. 10. 2017, ktoré rozhodnutie zohľadňuje uznesenie NS SR sp.zn.6Obo/243/2007 z 27.11.2008.

74. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

75. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

5Csp/69/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.